

**Закупівлі
медикаментів для
лікування ВІЛ/СНІДу,
туберкульозу
та вірусних гепатитів
державними
установами**

2022

100%.LIFE

**ПАЦІЄНТИ
УКРАЇНИ**

ПРО ЗВІТ

Звіт “Закупівлі медикаментів для лікування ВІЛ/СНІДу, туберкульозу та вірусних гепатитів державними установами у 2022 році” розроблено та видано БФ “Пацієнти України” за фінансової підтримки БО “100 відсотків життя” в рамках проєкту “Прискорення прогресу у зменшенні тягаря туберкульозу та ВІЛ-інфекції в Україні”, що реалізується за фінансової підтримки Глобального фонду по боротьбі зі СНІДом, туберкульозом та малярією, в рамках якого реалізовується грант “Забезпечення лікарськими засобами та виробами медичного призначення пацієнтів з важкими та хронічними захворюваннями в умовах війни”.

ЗМІСТ

Загальний огляд	4
НІФП ім. Яновського НАМН України	5
ЦОЗ ДКВС України	8
ІЕІХ ім. Громашевського НАМН України	10
Постачальники	13
Висновки та рекомендації	14

Загальний огляд

Протягом 2022 року БФ “Пацієнти України” здійснював моніторинг закупівель лікарських засобів для лікування хворих на ВІЛ/СНІД, туберкульоз та вірусні гепатити у державних установах Міністерства юстиції та Національної академії медичних наук:

- Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України (далі — ДКВС);
- Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського (далі — Інститут Громашевського);
- Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського (далі — Інститут Яновського).

За результатом моніторингу підготовлений підсумковий звіт про проведення закупівель у трьох відібраних установах. Дослідження включає аналіз показників ефективності проведення тендерів та порівняння цін на закуплені лікарські засоби. Під час порівняння цін співставлялися вартість конкретного препарату на закупівлях державних установ із централізованими закупівлями через ДП “Медичні закупівлі України” (далі — ДП МЗУ) та закупівлях регіональних медичних закладів.

У 2022 році до аналізу потрапило 28 тендерів, на яких державні установи придбали 39 лікарських засобів. В основному це були ліки для хворих на туберкульоз — 24 препарати, також 11 антиретровірусних препаратів та 4 для лікування гепатиту С. Загальна вартість придбаних лікарських засобів склала 58,6 млн грн.

НІФП ім. Яновського НАМН України

До аналізу закупівель Інституту ім. Яновського потрапили 18 препаратів, призначених для лікування туберкульозу. Їх було закуплено на 10 тендерах, а загальна вартість всіх препаратів склала 16,2 млн грн. Всі торги завершилися з мінімальною економією — до 3% від очікуваної вартості закупівель. На тендери подавалися не більше 2 учасників, які майже не торгувалися під час аукціону.

Найбільшим замовленням у грошах для Інституту ім. Яновського стала закупівля препарату Деламаніду. Заклад придбав у ТОВ “Діатом” на трьох тендерах (№1, №2, №3) 59 520 таблеток “Дельтіба” від німецького виробника Р-Фарм Джермані Гмбх по 121,86 грн (з ПДВ) за таблетку на загальну вартість 7,3 млн грн. У порівнянні з минулорічними цінами, ціна на препарат майже не змінилася.

Ще однією дороговартісною закупівлею стало придбання 32 900 таблеток протитуберкульозного препарату Бедаквілін (ТМ: Сіртуро, №1, №2) на 3,7 млн грн. До слова, перша закупівля препарату не відбулася через відсутність пропозицій, вірогідніше через низьку очікувану вартість, тож у підсумку Інститут збільшив її на 24%, що дало змогу провести закупівлі. В результаті, якщо порівнювати з минулорічними цінами, ціна на препарат збільшилась на 36%.

Порівняння цін на інші лікарські засоби з цінами минулого року показало, що на деякі міжнародні непатентовані назви (далі — МНН) ціни зросли до 45%. Так наприклад, препарат Рифампіцин було придбано на 45% дорожче, ніж на закупівлі Інституту у 2021 році. Така ж сама ситуація з лікарським засобом — Етамбутол, де ціна збільшилась на 40% у порівнянні з минулим роком.

Якщо ж порівнювати із закупівлями інших замовників на ProzoGo за 2022 рік, то бачимо, що ціни в Інституті ім. Яновського практично однакові — є приклади як дорожчих препаратів так і дешевших. Так, препарат Лінезолід був закуплений на 36% дешевше, ніж на закупівлі Бердичівської міської лікарні та лікарні ім. проф. О.Ш. Мещанінова. Хоча варто додати, що закуплена кількість Інститутом в десятки рази більша, ніж в цих двох закладах. Також, препарат Рифампіцин, про який вище шла мова, обійшовся Інституту на 28% дорожче, ніж його закупила Теребовлянська міська лікарня, але дешевше ніж у Стебницької міської лікарні на 7%.

Предмет закупівлі (МНН)	Торгова назва, форма випуску, дозування	Виробник, країна	Переможець	Кількість закуплених од.	Ціна за од., грн
Амікацин	Аміцил, флакони, 250 мг	ПАТ "Київмедпрепарат", Україна	АТ "Київмедпрепарат"	100	40,79
Амоксицилін клавуланат	Амоксил-к 625, таблетки, 500 мг/125 мг	ПАТ "Київмедпрепарат", Україна	АТ "Київмедпрепарат"	9 240	6,11
Бедаквілін	Сіртуро, таблетки, 100 мг	Янссен (Джонсон&Джонсон), Бельгія	ТОВ "Діатом"	19 740	111,49
Бедаквілін	Сіртуро, таблетки, 100 мг	Янссен (Джонсон&Джонсон), Бельгія	ТОВ "Діатом"	13 160	111,60
Деламанід	Дельтіба, таблетки, 50 мг	Р-Фарм Джермані Гмбх, Німеччина	ТОВ "Діатом"	30 000	121,86
Деламанід	Дельтіба, таблетки, 50 мг	Р-Фарм Джермані Гмбх, Німеччина	ТОВ "Діатом"	13 680	121,87
Деламанід	Дельтіба, таблетки, 50 мг	Р-Фарм Джермані Гмбх, Німеччина	ТОВ "Діатом"	15 840	121,87
Етамбутол	Етамбутол, таблетки, 400 мг	ПАТ НВЦ "Борщагівський ХФЗ", Україна	ТОВ "Діатом"	25 000	1,38

Предмет закупівлі (МНН)	Торгова назва, форма випуску, дозування	Виробник, країна	Переможець	Кількість закуплених од.	Ціна за од., грн
Ізоніазид	Ізоніазид-дарниця, таблетки, 300 мг	ПрАТ "Фармацевтична фірма "Дарниця", Україна	ТОВ "Діатом"	15 000	1,07
Левофлоксацину напівгідратат	Лефлоцин, пляшка, 5 мг/мл, по 100 мл	ТОВ "Юрія-Фарм", Україна	ТОВ "Медичний центр "М.Т.К."	6 000	117,05
Лінезолід	Лінезолідин, таблетки, 600 мг	ПАТ НВЦ "Борщагівський ХФЗ", Україна	АТ "Київмедпрепарат"	15 000	58,85
Лінезолід	Лінелід, контейнери, 2 мг/мл, по 300 мл	ТОВ "Юрія-Фарм", Україна	ТОВ "Медичний центр "М.Т.К."	2 000	444,19
Меропенем	Меропенем-віста, флакони, 1000 мг	АЦС ДОБФАР С.П.А., Італія	ТОВ "Діатом"	2 650	270,00
Моксифлоксацин	Моксифлоксацин, таблетки, 400 мг	ПрАТ "Технолог", Україна	ТОВ "Діатом"	40 000	23,40
Моксифлоксацину гідрохлорид	Максіцин, флакони, 400 мг/20 мл	ТОВ "Юрія-Фарм", Україна	ТОВ "Медичний центр "М.Т.К."	1 000	698,20
Піразинамід	Піразинамід, таблетки, 500 мг	ПАТ НВЦ "Борщагівський ХФЗ", Україна	ТОВ "Діатом"	40 000	0,95
Рифампіцин	Рифампіцин, капсули, 150 мг	ПАТ НВЦ "Борщагівський ХФЗ", Україна	ТОВ "Діатом"	40 000	2,54
Циклосерин	Циклосерин, капсули, 250 мг	ПрАТ "Технолог", Україна	ТОВ "Діатом"	12 000	15,52

ЦОЗ ДКВС України

Державна установа “Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України” протягом 2022 року здійснила закупівлі ліків від гепатиту С та антибактеріальних препаратів, які використовуються в комбінаціях для лікування мультирезистентного туберкульозу. Загальна вартість закуплених ліків склала 7,2 млн грн.

Для хворих на гепатит С Центр закупив у ТОВ “Діатом” по 35 280 таблеток Софосбувіру (ТМ: Софген) та Даклатасвіру (ТМ: Вірдак 60) індійського виробництва по 55,64 та 66,34 грн (з ПДВ) за таблетку. Загальна вартість закуплених препаратів склала 4,3 млн грн. Договір на закупівлю укладений в кінці 2022 року, хоча ДКВС оголосив перший тендер ще в лютому, але тоді закупівля не відбулась внаслідок дії непереборної сили, а саме через військову агресію російської федерації проти України.

Під час аналізу було проведено порівняння вартості препаратів на тендерах Центру та інших замовників на Ргозогго у 2022 році. Виявилось, що Центр закупив препарат Даклатасвір у дистриб'ютора в 10 разів дорожче, ніж ДП “Медичні закупівлі України” у виробника — 62,00 грн у ДКВС проти 6,23 грн (без ПДВ) за таблетку у ДП МЗУ. Ціни на Софосбувір не співставлялися, оскільки ДКВС та ДП МЗУ закупили різні торгові марки.

За приблизно однаковою ціною з іншими закладами Центром були придбані антибіотики Амоксицилін та Меропенем. Препарат Амоксицилін клавуланова кислота обійшовся державній установі в понад 2 рази дорожче, ніж ДП “ЦЕНТР МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОЗ УКРАЇНИ”, який купив аналогічний препарат у виробника продукції.

Предмет закупівлі (МНН)	Торгова назва, форма випуску, дозування	Виробник, країна	Переможець	Кількість закуплених од.	Ціна за од., грн
Софосбувір	Софген, таблетки, 400 мг	Гетеро Лабз Лімітед, Індія	ТОВ "Діатом"	35 280	55,64
Даклатасвір	Вірдак 60, таблетки, 60 мг	Гетеро Лабз Лімітед, Індія	ТОВ "Діатом"	35 280	66,34
Амоксицилін	Амоксил, таблетки, 500 мг	ПАТ "Київмедпрепарат", Україна	ТОВ "ДОЙЧ-ФАРМ"	112 640	3,66
Амоксицилін клавуланова кислота	Амоксил-К, флакони, 1,2 г	ПАТ "Київмедпрепарат", Україна	ТОВ "ДОЙЧ-ФАРМ"	4 856	54,27
Амоксицилін клавуланова кислота	Амоксил-К 1000, таблетки, 875 мг/125 мг	ПАТ "Київмедпрепарат", Україна	ТОВ "ДОЙЧ-ФАРМ"	98 882	9,74
Амоксицилін клавуланова кислота	Амоксил-К 1000, таблетки, 875 мг/125 мг	ПАТ "Київмедпрепарат", Україна	ТОВ "ДОЙЧ-ФАРМ"	91 000	9,74
Левофлоксацин	Левофлоксацин-Дарниця, флакони, 5 мг/мл по 100 мл	ПрАТ "Фармацевтична фірма "Дарниця", Україна	ТОВ "ДОЙЧ-ФАРМ"	1 000	67,72
Меропенем	Меробоцид, флакони, 1000 мг	ПАТ "Науково-виробничий центр "Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод", Україна	ТОВ "ДОЙЧ-ФАРМ"	944	287,09

ІЕІХ ім. Громашевського НАМН України

Протягом 2022 року Державна установа “Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського НАМН України” провела ряд закупівель, на яких були придбані 11 антиретровірусних препаратів та 2 препарати для лікування гепатиту С. Загальна вартість закуплених ліків склала 35,2 млн грн.

Найбільшою закупівлею для Інституту Громашевського була закупівля АРТ-препарату Ралтегравір 400 мг, де було закуплено 150 240 таблеток під торговою маркою Ісентресс. Перші торги в березні не відбулися через відсутність пропозицій, тому Інститут переоголосив закупівлю та в червні уклав договір з ТОВ “Діатом” на загальну суму 13,6 млн грн.

Ще однією дороговартісною закупівлею стала закупівля препарату для лікування вірусу імунодефіциту людини — Тенофовір/Ламівудин/Долутегравір (ТМ: Телді). Закупівля завершилась підписанням договору з ТОВ “Діатом” на загальну суму понад 6 млн грн та з мінімальною економією — 1% від очікуваної вартості.

Найкращу економію Інституту вдалось отримати на закупівлі Лопінавіру/Ритонавіру (ТМ: Ритовір-Л), де на тендері брали участь чотири учасники. В результаті аукціону економія склала 25% від очікуваної вартості. Також, не зважаючи на мінімальну кількість учасників на торгах, на закупівлі Ритонавіру (ТМ: Норвір) економія після аукціону перевищила 24%. Разом з тим, на решті тендерів економія не перевищувала 2% від очікуваної вартості.

Для лікування гепатиту С Інститут закупив два препарати — Софосбувір (ТМ: Софген) та Даклатасвір (ТМ: Вірдак 60) по 12 600 таблеток на загальну суму 1,5 млн грн. Варто відзначити, що таку ж саму торгову марку Даклатасвіру (Вірдак 60) у 2022 році ще закупили ЦОЗ ДКВС України та ДП “Медичні закупівлі України”. Ціна Інституту Громашевського у порівнянні з ціною ДКВС майже однакова, але у порівнянні з ціною ДП МЗУ є в дев’ять разів вищою.

За результатами аналізу цін, варто відзначити закупівлю Долутегравіру (ТМ: Теград), де Інститут придбав препарат за ціною 4,96 грн, яка є втричі меншою за минулорічну, коли заклад закупив у ТОВ “Діатом” цей же препарат по 15,39 грн за таблетку. Трохи детальніше про цю закупівлю можете ознайомитись у нашому ранішому матеріалі. Ціни на всі інші препарати, закупленні Інститутом у 2022 році практично такі ж самі, як і минулого року.

Предмет закупівлі (МНН)	Торгова назва, форма випуску, дозування	Виробник, країна	Переможець	Кількість закуплених од.	Ціна за од., грн
Абакавір/ Ламівудин	Абалам, таблетки, 600 мг/300 мг	Гетеро Лабз Лімітед, Індія	ТОВ “СПС ФАРМА”	93 240	16,96
Дарунавір	Данавір, таблетки, 600 мг	Гетеро Лабз Лімітед, Індія	ТОВ “Діатом”	50 580	84,95
Долутегравір	Теград, таблетки, 50 мг	Гетеро Лабз Лімітед, Індія	ТОВ “СПС ФАРМА”	177 960	4,96
Зидовудин/ Ламівудин	Лазивудин, таблетки, 300 мг/150 мг	ПАТ “ТЕХНОЛОГ”, Україна	ПАТ “ТЕХНОЛОГ”	118 560	8,78
Ламівудин	Ламівудин, таблетки, 150 мг	ПАТ “ТЕХНОЛОГ”, Україна	ПАТ “ТЕХНОЛОГ”	24 900	2,820
Лопінавір/ Ритонавір	Ритовір-Л, таблетки, 200 мг/50 мг	Гетеро Лабз Лімітед, Індія	ТОВ “Діатом”	391 920	9,60

Предмет закупівлі (МНН)	Торгова назва, форма випуску, дозування	Виробник, країна	Переможець	Кількість закуплених од.	Ціна за од., грн
Ралтегравір	Ісентресс, таблетки, 400 мг	Мерк Шарп і Доум Б.В., Нідерланди	ТОВ "Діатом"	150 240	90,78
Ритонавір	Норвір, таблетки, 100 мг	Еббві Дойчленд ГмбХ і Ко. КГ, Німеччина	ТОВ "Людмила-Фарм"	50 910	17,75
Тенофовір	Тенофовіру дизопроксилу фумарат, таблетки, 300 мг	Гетеро Лабз Лімітед, Індія	ТОВ "СПС ФАРМА"	25 800	6,89
Тенофовір/Емтрицитабін	Емтрицитабін тенофовір, таблетки, 200 мг/300 мг	Гетеро Лабз Лімітед, Індія	ТОВ "СПС ФАРМА"	118 530	8,60
Тенофовір/Ламівудин/Долутегравіру	Телді, таблетки, 300 мг/300 мг/50 мг	Гетеро Лабз Лімітед, Індія	ТОВ "Діатом"	608 580	10,40
Софосбувір	Софген, таблетки, 400 мг	Гетеро Лабз Лімітед, Індія	ТОВ "Діатом"	12 600	55,85
Даклатасвір	Вірдак 60, таблетки, 60 мг	Гетеро Лабз Лімітед, Індія	ТОВ "Діатом"	12 600	59,92

Постачальники

Аналіз переможців на тендерах показав, що постачальниками ліків для державних установ у 2022 році переважно ті ж компанії, що й у попередні роки. Власне, ця ситуація є нормальною, адже більшість учасників-переможців з проаналізованих тендерів є одними з найбільших постачальників ліків для закладів охорони здоров'я.

Постачальник	Кількість виграних позицій	Сума виграних позицій, (млн грн)
НІФП ім. Яновського НАМН України		
ТОВ "Діатом"	12	12,95
ТОВ "Медичний центр "М.Т.К."	3	2,29
АТ "Київмедпрепарат"	3	0,94
ЦОЗ ДКВС України		
ТОВ "Діатом"	2	4,30
ТОВ "ДОЙЧ-ФАРМ"	6	2,89
ІЕІХ ім. Громашевського НАМН України		
ТОВ "Діатом"	6	29,49
ТОВ "СПС ФАРМА"	4	3,66
ПАТ "ТЕХНОЛОГ"	2	1,11
ТОВ "Людмила-Фарм"	1	0,90

Висновки та рекомендації

Як показав аналіз, у 2022 році Інститут ім. Яновського, Центр охорони здоров'я ДКВС та Інститут ім. Громашевського закупили переважно ліки проти туберкульозу — понад 60%, частка антиретровірусних препаратів склала 28%, а ліки від гепатиту С всього 10%.

На більшості проаналізованих тендерах участь брали по два постачальники, тобто мінімально необхідна кількість для проведення аукціону і успішного завершення закупівлі. Тільки на одній закупівлі з двома учасниками економія після аукціону перевищила 20%. Так, на закупівлі антиретровірусного препарату економія склала 25% від очікуваної вартості — вартість ліків після аукціону знизилася з 1,2 млн грн до 903,7 тис. грн. Ще на одній закупівлі економія склала 25%, але в аукціоні приймали участь вже чотири учасника. В цих двох закупівлях з найбільшою економією замовником був Інститут Громашевського. На решті тендерів економія не перевищувала 3% від очікуваної вартості.

Через малу кількість закупівель іншими замовниками на ProZorro саме таких лікарських засобів, які закуповували державні установи у 2022 році, вдалось провести порівняльний аналіз цін на незначну кількість препаратів. Загалом, порівняння цін показало, що ціни на лікарські засоби у державних установ у більшості випадках практично однакові, як і в інших медзакладів за винятком деяких випадків про, які детальніше описано в тексті звіту.

Особливу увагу варто приділити, препарату для лікування гепатиту С — Даклатасвір, який Інститут Громашевського та ЦОЗ ДКВС закупили в 9-10 разів дорожче, ніж ДП “Медичні закупівлі України”. Це єдиний препарат, по якому цього року вдалося провести порівняльний аналіз з цінами ДП МЗУ. Тому тут варто згадати результати попередніх років, коли до аналізу було включено більшу кількість ліків, де ціни державних установ виявилися дорожчими, ніж на закупівлях ДП “Медичні закупівлі України”.

Такі показники вкотре підтверджують необхідність передати закупівлі дороговартісних ліків для державних установ до центральної закупівельної організації, що дозволить щороку економити по кілька десятків мільйонів гривень бюджетних коштів. Для реалізації таких закупівель, перш за все необхідно напрацювати підґрунтя для включення медичних закладів, які підпорядковуються Національній академії медичних наук України в єдину медичну систему надання послуг з діагностики, лікування та супроводу людей з ВІЛ, туберкульозом та вірусними гепатитами в рамках Програми медичних гарантій та доєднати такі закупівлі в систему централізованих закупівель лікарських засобів Міністерства охорони здоров'я або ДП “Медичні закупівлі України”.

100%.LIFE

**ПАЦІЄНТИ
УКРАЇНИ**